

Venterra
t.a.v. Sander van Lier
Postbus 618
5900 AP, Venlo

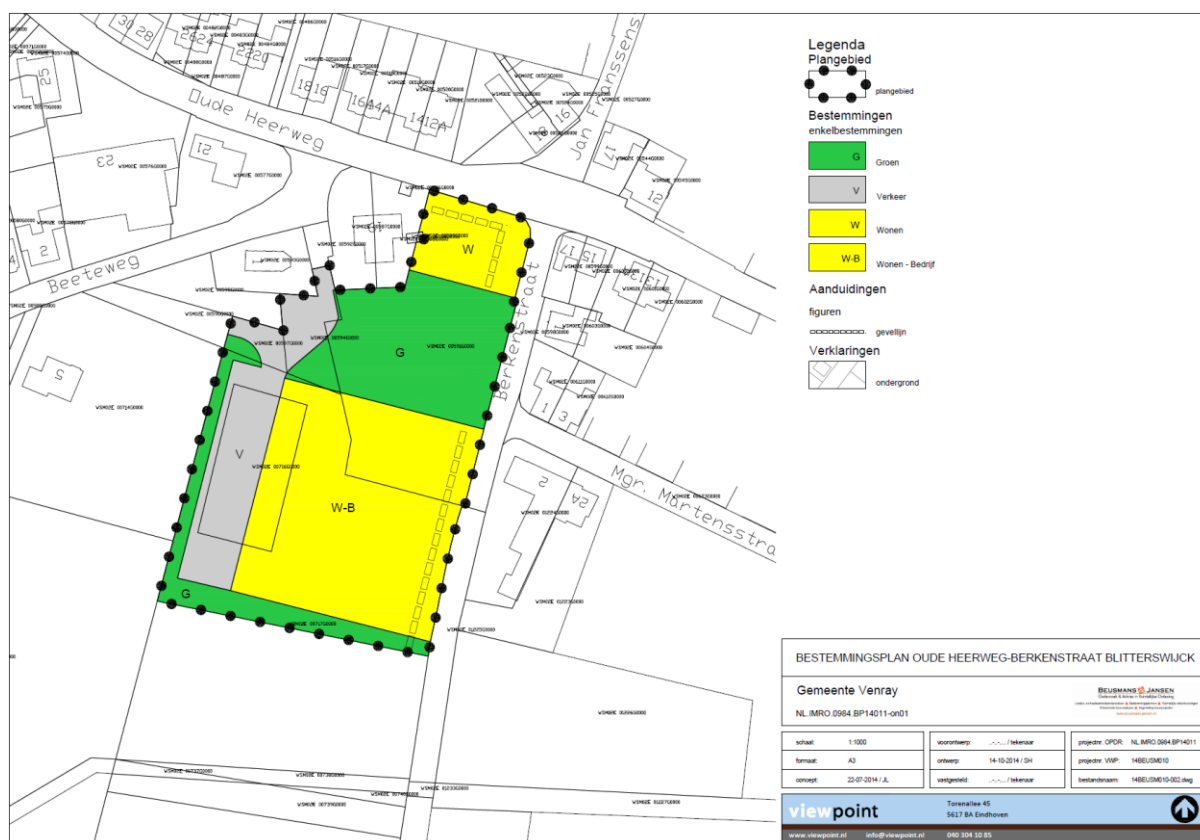
Belfeld, 12 februari 2015

Flora- en fauna-inspectie locatie Heerweg-Berkenstraat te Blitterswijck

door: ir. H. Hovens en ir. G. Hovens
in opdracht van: Venterra

Inleiding

Venterra begeleidt de herinrichting van een terrein aan de Oude Heerweg en Berkenstraat te Blitterswijck en heeft ecologisch adviesbureau Faunaconsult opdracht gegeven daartoe een flora- en fauna-inspectie uit te voeren. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied (met de voorgenoemde inrichting).

De Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

1. algemene soorten (FF1);
2. overige soorten (FF2);
3. streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' - zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bijvoorbeeld altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden (door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven). Als een sector nog niet beschikt over een goedgekeurde gedragscode, dan moet er bij ruimtelijke ingrepen bij eventueel voorkomende verblijfplaatsen van beschermde soorten van de categorie overige soorten een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet en alle inheemse vogels. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt géén vrijstelling en moet dus altijd een ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag voor streng beschermde soorten wordt getoetst aan drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie criteria moet worden voldaan.

In sommige gevallen gelden bovendien aanvullende toetsingscriteria. Als het gaat om een ontheffingaanvraag in het kader van

- bestendig beheer en onderhoud in landbouw of bosbouw, of
- bestendig gebruik, of
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling,

én het gaat om 'streng beschermde soorten' en/of vogelsoorten, dan wordt extra getoetst op het volgende criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Werkwijze

Op 12 februari 2015 heeft Faunaconsult het plangebied en haar directe omgeving bezocht. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten en beschermde planten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde zoogdieren en planten. Aan de hand van relevante verspreidingsgegevens (RAVON, 2004, 2006, 2007, 2010, 2011 en 2013 en de website www.waarneming.nl) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomen.

Bevindingen

Algemeen

Het plangebied ligt op de hoek van de Oude Heerweg-Berkenstraat te Blitterswijck. Het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein met enkele taluds en jonge opslag van ruwe berk, vlinderstruik, brem, wilg en grove den. Overige plantensoorten die in het plangebied zijn aangetroffen, worden vermeld onder het kopje Planten.

De omgeving van het plangebied bestaat uit akkers en weilanden en aan de noordzijde uit de bebouwde kom van Blitterswijck.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied diverse konijnenholen aangetroffen. In het plangebied zijn geen bomen met holten aanwezig, die mogelijk als vleermuizenverblijf dienen. Ook is er geen lijnvormige beplanting aanwezig, die als vaste vliegrouete van vleermuizen kan dienen. Op grond van de aanwezige biotopen en verspreidingsgegevens, is het verder mogelijk dat een aantal algemeen in Nederland voorkomende zoogdiersoorten in het onderzoeksgebied voorkomt. Tabel 1 geeft een overzicht van de zoogdiersoorten die mogelijk een permanente verblijfplaats in het onderzoeksgebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die mogelijk een permanente verblijfplaats in het onderzoeksgebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europaea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten zijn afwezig in het onderzoeksgebied. Het is wel mogelijk dat de struiken en ruigte in het broedseizoen nesten van algemeen voorkomende vogels bevatten, zoals de winterkoning en de merel.

Amfibieën

Mogelijk maakt een deel van het plangebied onderdeel uit van de landhabitat van de gewone pad en de bruine kikker (zie tabel 2). Omdat er geen wateren in het plangebied aanwezig zijn, is het uitgesloten dat er voortplantingswateren of aan water gebonden beschermde soorten voorkomen. Op grond van de aanwezige biotopen is het wel mogelijk dat delen van het onderzoeksgebied als landhabitat worden gebruikt door een aantal algemeen voorkomende amfibiesoorten. Deze soorten worden genoemd in tabel 2.

Tabel 2. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde amfibieënsoorten. De status van de soort in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Planten

Naast de al genoemde bomen en struiken zijn er in het plangebied alleen algemene planten waargenomen als ridderzuring, bijvoet, zachte dravik, Sint-janskruid, smalle weegbree, boerenwormkruid, paardebloem, duizendblad en speerdistel. Om beschermde planten te inventariseren was het jaargetijde niet geschikt, maar in 2003 heeft de Provincie Limburg 26-100 rapunzelklokjes in het plangebied aangetroffen.

Overige beschermde soorten

Reptielen werden tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en deze zijn waarschijnlijk afwezig. Het onderzoeksgebied is vrij recent vergraven en het plangebied wordt te druk bezocht.

Tabel 3 geeft de mogelijk in het gebied voorkomende beschermde plantensoorten weer.

Tabel 3. Beschermde plantensoorten die mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Rapunzelklokje (<i>Campanula rapunculus</i>)		X	

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Figuur 3. Zicht op het plangebied.

Figuur 4. Zicht op het plangebied.

Conclusies

Rapunzelklokjes: eventueel verplanten

In het plangebied bevinden zich waarschijnlijk rapunzelklokjes. Het rapunzelklokje is een beschermde plantensoort uit de beschermingscategorie 'overige soorten'. Het lokale voortbestaan van het rapunzelklokje dient te worden gewaarborgd, door de aanwezige individuen - indien de groeiplaats verloren gaat - te verplanten naar een nabij gelegen geschikte habitat. Door dit in mei/juni door een daartoe bevoegde deskundige te laten uitvoeren en daarbij te werken volgens de goedgekeurde gedragscode voor de bouw en ontwikkelsector (Arcadis, 2006), is een ontheffingsaanvraag op de Flora- en faunawet overbodig.

Vogelnesten: opgaande vegetaties verwijderen buiten het broedseizoen

Gedurende het broedseizoen kunnen er algemene vogels in de bomen en struiken broeden. Om verstoring van vogelnesten te voorkomen, dienen deze (indien nodig) buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten (15 maart – 15 juli) te worden verwijderd.

Rekening houden met algemeen beschermde soorten

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren en amfibieën van de categorie 'algemene soorten' voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

Literatuur

- Arcadis. 2006. Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector. Bouwend Nederland en Neprom.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.